

Administrasjonssjefen

Kommuneadvokaten

Kommunal og regionaldepartementet
Pb 8112 Dep
0032 OSLO

Deres ref:

Vår ref: BJSA 2009/4146

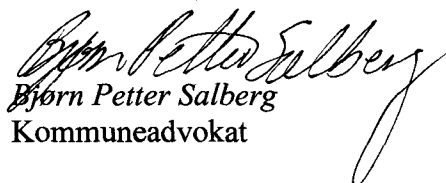
Dato: 28.09.2010

Høringsuttalelser - mulig ny modell for interkommunalt samarbeid: samkommunemodellen

Jeg viser til Deres brev av 26.04.2010 vedrørende forslag til mulige endringer i kommuneloven – samkommunemodellen.

Høringsuttalelsene er nå behandlet i Levanger kommunestyre sak 49/10, Verdal kommunestyre sak 73/10 og samkommunestyret sak 38/10. Protokollene fra de respektive kommunestyrene med høringsuttalelse følger vedlagt.

Med hilsen

Bjørn Petter Salberg
Kommuneadvokat

Postadresse:

Tlf. 74052500

Saksbehandler:

Bjørn Petter Salberg
bjorn.petter.salberg@innherred-samkommune.no
Tlf. 74052764

Organisasjon:

Organisasjonsnr. 986844252
E-post:
Web: <http://www.innherred-samkommune.no>

**Høringsuttalelse - mulig ny modell for interkommunalt samarbeid:
samkommunemodellen**

Saksbehandler: Bjørn Petter Salberg	Arkivref: 2009/4146 - /026
E-post: bjorn.petter.salberg@innherred-samkommune.no	
Tlf.: 74052764	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Samkommunestyret	09.09.2010	38/10
Levanger kommunestyre	15.09.2010	49/10
Verdal kommunestyre	27.09.2010	73/10

Administrasjonssjefens forslag til vedtak:

Samkommune har vist seg som en velegnet måte å organisere et tett og forpliktende interkommunalt samarbeid på. Innherred samkommune (heretter ISK) synes det er svært gledelig at departementet nå har tatt initiativ til å lovfeste modellen.

Levanger kommune og Verdal kommune har gode erfaringer med interkommunalt samarbeid etter samkommunemodellen siden 2004. Forsøket med ISK har gitt betydelige effektiviseringsgevinst samtidig som en har styrket fagmiljøene i kommunene og dermed gir bedre kvalitet i tjenestene som ytes.

Flere lover og forskrifter åpner for og oppfordrer til interkommunal samhandling uten at det finnes en modell som muliggjør et omfattende kommunalt samarbeid om kommunens kjerneoppgaver under folkevalgt styring og kontroll. I forhold til annet interkommunalt samarbeid har samkommunemodellen den store fordelen at den ledes av et felles folkevalgt styre og med en administrasjonssjef som er ansvarlig opp mot dette styret. For innsyn og åpenhet er det en stor fordel for innbyggerne at organiseringen således er som i kommunene forøvrig.

Samkommunen har merket seg at enkelte i høringsprosessen har argumentert mot å lovfeste adgangen til å etablere samkommune fordi en heller kan slå kommuner som ønsker et bredt samarbeide sammen. Dette vil selvsagt alltid være et alternativ, men der det ikke er lokalpolitisk ønske om sammenslåinger bør det også være mulig å ta ut stordriftsfordeler til fordel for innbyggerne. Vi tror mange kommuner kan være villige til å innlede omfattende samarbeid gjennom en samkommune, der deltakerkommunene fortsatt består som selvstendige kommuner.

Vi har også merket oss at enkelte høringsinstanser er skeptiske til modellen ut fra en oppfatning av at den vil bli et nytt forvaltningsnivå og dermed skape et uoversiktlig bilde for innbyggerne/brukerne. Slik er det ikke ettersom samkommunen er på samme nivå som de deltakende kommunene og får all sin myndighet og sine budsjetter fra kommunestyrene som dermed har et helhetlig ansvar overfor velgerne.

ISK advarer mot å åpne for en samkommunemodell der både kommuner og fylkeskommuner er deltakere. Dette kan gi uklare ansvarslinjer.

Deltakelse i en samkommune er et strategisk valg som bør stå seg over tid. Det er derfor gode argumenter for å kreve 2/3 flertall. Vi er likevel betenkt over at et mindretall skal kunne blokkere et flertall og tillater oss å foreslå at det kan innføres et utsettende veto, slik at det ved andre gangs behandling er tilstrekkelig med alminnelig flertall.

ISK ønsker ikke å utelukke en ordning som åpner for eierskap i aksjeselskap, interkommunale selskaper m.v.. På enkelte områder kan det være hensiktsmessig med en slik løsning, for eksempel i forbindelse med oppfølging av samhandlingsreformen.

Saksprotokoll i Samkommunestyret - 09.09.2010

Forslag i møte:

Ingen.

Avstemning:

Administrasjonssjefens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

Samkommune har vist seg som en velegnet måte å organisere et tett og forpliktende interkommunalt samarbeid på. Innherred samkommune (heretter ISK) synes det er svært gledelig at departementet nå har tatt initiativ til å lovfeste modellen.

Levanger kommune og Verdal kommune har gode erfaringer med interkommunalt samarbeid etter samkommunemodellen siden 2004. Forsøket med ISK har gitt betydelige effektiviseringsgevinst samtidig som en har styrket fagmiljøene i kommunene og dermed gir bedre kvalitet i tjenestene som ytes.

Flere lover og forskrifter åpner for og oppfordrer til interkommunal samhandling uten at det finnes en modell som muliggjør et omfattende kommunalt samarbeid om kommunens kjerneoppgaver under folkevalgt styring og kontroll. I forhold til annet interkommunalt samarbeid har samkommunemodellen den store fordel at den ledes av et felles folkevalgt styre og med en administrasjonssjef som er ansvarlig opp mot dette styret. For innsyn og åpenhet er det en stor fordel for innbyggerne at organiseringen således er som i kommunene forøvrig.

Samkommunen har merket seg at enkelte i høringsprosessen har argumentert mot å lovfeste adgangen til å etablere samkommune fordi en heller kan slå kommuner som ønsker et bredt samarbeide sammen. Dette vil selvsagt alltid være et alternativ, men der det ikke er lokalpolitisk ønske om sammenslåinger bør det også være mulig å ta ut stordriftsfordeler til fordel for innbyggerne. Vi tror mange kommuner kan være villige til å innlede omfattende samarbeid gjennom en samkommune, der deltakerkommunene fortsatt består som selvstendige kommuner.

Vi har også merket oss at enkelte høringsinstanser er skeptiske til modellen ut fra en oppfatning av at den vil bli et nytt forvaltningsnivå og dermed skape et uoversiktelig bilde for innbyggerne/brukerne. Slik er det ikke ettersom samkommunen er på samme nivå som de deltakende kommunene og får all sin myndighet og sine budsjetter fra kommunestyrene som dermed har et helhetlig ansvar overfor velgerne.

ISK advarer mot å åpne for en samkommunemodell der både kommuner og fylkeskommuner er deltakere. Dette kan gi uklare ansvarslinjer.

Deltakelse i en samkommune er et strategisk valg som bør stå seg over tid. Det er derfor gode argumenter for å kreve 2/3 flertall. Vi er likevel betenkt over at et mindretall skal kunne blokkere et flertall og tillater oss å foreslå at det kan innføres et utsettende veto, slik at det ved andre gangs behandling er tilstrekkelig med alminnelig flertall.

ISK ønsker ikke å utelukke en ordning som åpner for eierskap i aksjeselskap, interkommunale selskaper m.v.. På enkelte områder kan det være hensiktsmessig med en slik løsning, for eksempel i forbindelse med oppfølging av samhandlingsreformen.

Saksprotokoll i Levanger kommunestyre - 15.09.2010

Forslag i møte:

Karl M. Buchholdt (V) fremmet følgende forslag til vedtak:

Sammendrag og konklusjon

Levanger og Verdal har gjennom flere år vært involvert i forsøksprosjektet Innherred Samkommune. Innherred Samkommune har svekket lokaldemokratiet, forsterket byråkratiets stilling, produsert nye lag av byråkrati, samlet makt på få hender og skapt uklare ansvarsforhold. Ordningen er på mange måter et nytt forvaltningsnivå. Erfaringene fra Innherred samkommune er ikke bare positive og Levanger kommune ber derfor om at samkommuner ikke blir innført som en varig ordning i Norge.

Om samkommuner

En samkommune kan forklares slik: Kommunestyrene overfører retten til å utøve (all) myndighet over utvalgte offentlige oppgaver til en ny enhet – samkommunen. De folke-valgte kommunestyrene velger så politikerne som skal styre denne nye enheten. Makt og myndighet flyttes fra lokaldemokratiet(kommunen) til samkommunen.

Levanger kommunes syn

Erfaringene fra Innherred samkommune er at lokaldemokratiet er svekket gjennom indirekte valg til folkevalgte organer og tapping av primærkommunene for arbeidsoppgaver. Som eksempler på det siste har vi i forhold til fradelingssaker på bygda. Det indirekte valgte samkommunestyret har også i en gitt periode lagt ned midlertidig bygge- og delingsforbud for vindmøller. Dette er gode eksempler på hvordan lokaldemokratiet er svekket gjennom samkommunen. Samkommunen har forsterket byråkratiet og det er produsert nye lag av byråkrati. Det er også skapt uklare ansvarsforhold mellom morkommune og samkommune, og det er skapt et nytt forvaltningsnivå.

Erfaringene fra Levanger og Verdal er dermed ikke gode, og det er ingen grunn til å tro at dette ikke vil gjenta seg andre steder. Det bør derfor legges stor vekt på disse erfaringene fra forsøket med samkommune i Levanger og Verdal, og at samkommuner ikke innføres som en fast interkommunal samarbeidsløsning i Norge.

Robert Svarva (DNA) fremmet følgende forslag til vedtak:

Samkommune har vist seg som en velegnet måte å organisere et tett og forpliktende interkommunalt samarbeid på. Innherred samkommune (heretter ISK) synes det er svært gledelig at departementet nå har tatt initiativ til å lovfeste modellen.

Levanger kommune og Verdal kommune har gode erfaringer med interkommunalt samarbeid etter samkommunemodellen siden 2004. Forsøket med ISK har gitt betydelige effektiviseringsgevinst samtidig som en har styrket fagmiljøene i kommunene og dermed gir bedre kvalitet i tjenestene som ytes.

Flere lover og forskrifter åpner for og oppfordrer til interkommunal samhandling uten at det finnes en modell som muliggjør et omfattende kommunalt samarbeid om kommunens kjerneoppgaver under folkevalgt styring og kontroll. I forhold til annet interkommunalt samarbeid har samkommunemodellen den store fordel at den ledes av et felles folkevalgt styre og med en administrasjonssjef som er ansvarlig opp mot dette styret. For innsyn og åpenhet er det en stor fordel for innbyggerne at organiseringen således er som i kommunene forøvrig.

Levanger kommune har merket seg at enkelte i høringsprosessen har argumentert mot å lovfeste adgangen til å etablere samkommune fordi en heller kan slå kommuner som ønsker et bredt samarbeide sammen. Dette vil selvsagt alltid være et alternativ, men der det ikke er lokalpolitisk ønske om sammenslåinger bør det også være mulig å ta ut stordriftsfordeler til fordel for innbyggerne. Vi tror mange kommuner kan være villige til å innlede omfattende samarbeid gjennom en samkommune, der deltakerkommunene fortsatt består som selvstendige kommuner.

Vi har også merket oss at enkelte høringsinstanser er skeptiske til modellen ut fra en oppfatning av at den vil bli et nytt forvaltningsnivå og dermed skape et uoversiktlig bilde for innbyggerne/brukerne. Slik er det ikke ettersom samkommunen er på samme nivå som de deltakende kommunene og får all sin myndighet og sine budsjetter fra kommunestyrene som dermed har et helhetlig ansvar overfor velgerne.

Levanger kommune advarer mot å åpne for en samkommunemodell der både kommuner og fylkeskommuner er deltakere. Dette kan gi uklare ansvarslinjer.

Deltakelse i en samkommune er et strategisk valg som bør stå seg over tid. Det er derfor gode argument for å kreve 2/3 flertall. Vi er likevel betenkt over at et mindretall skal kunne blokkere et flertall og tillater oss å foreslå at det kan innføres et utsettende veto, slik at det ved andre gangs behandling er tilstrekkelig med alminnelig flertall.

Levanger kommune ønsker ikke å utelukke en ordning som åpner for eierskap i aksjeselskap, interkommunale selskaper m.v.. På enkelte områder kan det være hensiktsmessig med en slik løsning, for eksempel i forbindelse med oppfølging av samhandlingsreformen.

Avstemning:

Svarvas forslag til vedtak vedtatt med 31 mot 3 stemmer som ble avgitt for Buchholdts forslag til vedtak.

VEDTAK:

Samkommune har vist seg som en velegnet måte å organisere et tett og forpliktende interkommunalt samarbeid på. Innherred samkommune (heretter ISK) synes det er svært gledelig at departementet nå har tatt initiativ til å lovfeste modellen.

Levanger kommune og Verdal kommune har gode erfaringer med interkommunalt samarbeid etter samkommunemodellen siden 2004. Forsøket med ISK har gitt betydelige effektiviseringsgevinst samtidig som en har styrket fagmiljøene i kommunene og dermed gir bedre kvalitet i tjenestene som ytes.

Flere lover og forskrifter åpner for og oppfordrer til interkommunal samhandling uten at det finnes en modell som muliggjør et omfattende kommunalt samarbeid om kommunens kjerneoppgaver under folkevalgt styring og kontroll. I forhold til annet interkommunalt samarbeid har samkommunemodellen den store fordelen at den ledes av et felles folkevalgt styre og med en administrasjonssjef som er ansvarlig opp mot dette styret. For innsyn og åpenhet er det en stor fordel for innbyggerne at organiseringen således er som i kommunene forøvrig.

Levanger kommune har merket seg at enkelte i høringsprosessen har argumentert mot å lovfeste adgangen til å etablere samkommune fordi en heller kan slå kommuner som ønsker et bredt samarbeide sammen. Dette vil selvsagt alltid være et alternativ, men der det ikke er lokalpolitisk ønske om sammenslåinger bør det også være mulig å ta ut stordriftsfordeler til fordel for innbyggerne. Vi tror mange kommuner kan være villige til å innlede omfattende samarbeid gjennom en samkommune, der deltakerkommunene fortsatt består som selvstendige kommuner.

Vi har også merket oss at enkelte høringsinstanser er skeptiske til modellen ut fra en oppfatning av at den vil bli et nytt forvaltningsnivå og dermed skape et uoversiktlig bilde for innbyggerne/brukerne. Slik er det ikke ettersom samkommunen er på samme nivå som de deltakende kommunene og får all sin myndighet og sine budsjetter fra kommunestyrene som dermed har et helhetlig ansvar overfor velgerne.

Levanger kommune advarer mot å åpne for en samkommunemodell der både kommuner og fylkeskommuner er deltakere. Dette kan gi uklare ansvarslinjer.

Deltakelse i en samkommune er et strategisk valg som bør stå seg over tid. Det er derfor gode argumenter for å kreve 2/3 flertall. Vi er likevel betenkt over at et mindretall skal kunne blokkere et flertall og tillater oss å foreslå at det kan innføres et utsettende veto, slik at det ved andre gangs behandling er tilstrekkelig med alminnelig flertall.

Levanger kommune ønsker ikke å utelukke en ordning som åpner for eierskap i aksjeselskap, interkommunale selskaper m.v.. På enkelte områder kan det være hensiktsmessig med en slik løsning, for eksempel i forbindelse med oppfølging av samhandlingsreformen.

Saksprotokoll i Verdal kommunestyre - 27.09.2010

BEHANDLING:

Lasse Hegge fremmet følgende felles tilleggsforslag på vegne av Høyre, SV, KRF og V:

Postadresse:

Tlf. 74052500

Saksbehandler:

Bjørn Petter Salberg

bjorn.petter.salberg@innherred-samkommune.no

Tlf. 74052764

Organisasjon:

Organisasjonsnr. 986844252

E-post:

Web: <http://www.innherred-samkommune.no>

Nytt avsnitt 5, avsnitt 5 forskyves til nytt avsnitt 6 osv.

"Verdal kommune har som erfaring at de mindre partiene i kommunestyret har betenkeligheter med styringsmodellen. Dette grunnis ved at ikke alle partier i kommunestyret, som direkte valgt inn av velgerne, er representert i samkommunestyret. Dette oppfattes som et demokratisk underskudd og styringsmodellen bør vurderes justert med henblikk på at alle partier i kommunestyrene blir representert."

SP v/Tomas Iver Hallem fremmet samkommunestyrets innstilling som forslag til vedtak.

KRF v/Tor-Petter Abelsen fremmet følgende alternativt forslag til siste linje i nest siste avsnitt i samkommunestyrets innstilling:

"Et nytt kommunestyre kan ved andre gangs behandling, vedta deltakelse med alminnelig flertall."

Votering:

Det ble først votert over fellesforslaget fra H, SV, KRF og V som falt med 6 mot 27 stemmer.

Det ble deretter votert alternativt mellom forslaget fra KRF til endring i nest siste avsnitt og forslaget fra SP, der KRF sitt endringsforslag ble vedtatt med 22 mot 11 stemmer.

Det ble til slutt votert samlet over forslaget fra SP med vedtatt forslag fra KRF som ble vedtatt med 29 mot 4 stemmer.

Det ble også bestemt at hele protokollen legges ved høringsuttalelsen.

VEDTAK:

Samkommune har vist seg som en velegnet måte å organisere et tett og forpliktende interkommunalt samarbeid på. Verdal kommune synes det er svært gledelig at departementet nå har tatt initiativ til å lovfeste modellen.

Levanger kommune og Verdal kommune har gode erfaringer med interkommunalt samarbeid etter samkommunemodellen siden 2004. Forsøket med Innherred samkommune (ISK) har gitt betydelige effektiviseringsgevinst samtidig som en har styrket fagmiljøene i kommunene og dermed gir bedre kvalitet i tjenestene som ytes.

Flere lover og forskrifter åpner for og oppfordrer til interkommunal samhandling uten at det finnes en modell som muliggjør et omfattende kommunalt samarbeid om kommunens kjerneoppgaver under folkevalgt styring og kontroll. I forhold til annet interkommunalt samarbeid har samkommunemodellen den store fordel at den ledes av et felles folkevalgt styre og med en administrasjonssjef som er ansvarlig opp mot dette styret. For innsyn og åpenhet er det en stor fordel for innbyggerne at organiseringen således er som i kommunene forøvrig.

Verdal kommune har merket seg at enkelte i høringsprosessen har argumentert mot å lovfeste adgangen til å etablere samkommune fordi en heller kan slå kommuner som ønsker et bredt samarbeide sammen. Dette vil selvsagt alltid være et alternativ, men der det ikke er lokalpolitisk ønske om sammenslåinger bør det også være mulig å ta ut stordriftsfordeler til fordel for innbyggerne. Vi tror mange kommuner kan være villige til å innlede omfattende samarbeid gjennom en samkommune, der deltakerkommunene fortsatt består som selvstendige kommuner.

Vi har også merket oss at enkelte høringsinstanser er skeptiske til modellen ut fra en oppfatning av at den vil bli et nytt forvaltningsnivå og dermed skape et uoversiktlig bilde for innbyggerne/brukerne. Slik er det ikke ettersom samkommunen er på samme nivå som de deltakende kommunene og får all sin myndighet og sine budsjetter fra kommunestyrene som dermed har et helhetlig ansvar overfor velgerne.

Verdal kommune advarer mot å åpne for en samkommunemodell der både kommuner og fylkeskommuner er deltakere. Dette kan gi uklare ansvarslinjer.

Deltakelse i en samkommune er et strategisk valg som bør stå seg over tid. Det er derfor gode argumenter for å kreve 2/3 flertall. Vi er likevel betenkt over at et mindretall skal kunne blokkere et flertall og tillater oss å foreslå at det kan innføres et utsettende veto, et nytt kommunestyre kan ved andre gangs behandling, vedta deltakelse med alminnelig flertall.

Verdal kommune ønsker ikke å utelukke en ordning som åpner for eierskap i aksjeselskap, interkommunale selskaper m.v.. På enkelte områder kan det være hensiktsmessig med en slik løsning, for eksempel i forbindelse med oppfølging av samhandlingsreformen.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

[Lenke til høringsnotat fra 2010](#)

Saksopplysninger:

Regjeringen Bondevik laga i 2005 et høringsnotat om endringer i kommuneloven opp mot interkommunalt samarbeid.

Som kjent valgte regjeringen Stoltenberg ikke å fremme samkommuneforamen da de la saken fram for Stortinget. Begrunnelsen for dette var at de ønsker mer erfaring med samkommuneforamen.

I forbindelse med arbeidet med å få fortsette med samkommune etter 31.12.09 har det etter hvert blitt kjent at kommunal og regionaldepartementet (heretter departementet) på nytt arbeider med en mulig lovfesting av samkommunemodellen. I den forbindelse var Innherred samkommune (heretter ISK), Midre Namdal samkommune og Fylkesmannen i Nord-Trøndelag invitert på et høringsmøte 12.10.09. I forbindelse med dette møtet ble ISK invitert til å komme med fornyet høringsuttalelse innen 19.10.09. Administrasjonssjefen utarbeidet en høringsuttalelse som ble behandlet i samkommunestyret sak PS 29/09 den 29.10.2009.

Departementet har i forbindelse med den mulige innføringen av samkommune i kommuneloven på nytt bedt om en høringsuttalelse. Fristen for høringsinstansene er satt til den 1. oktober 2010. Departementet ønsker særlig tilbakemelding på følgende 3 punkter:
Bør det åpnes for samkommuner der både kommuner og fylkeskommuner er deltakere?
Bør det stilles et særlig krav til kommunenes vedtak om å delta i en samkommune?
Bør åpnes for at en samkommune kan eie aksjeselskaper, interkommunale selskaper mv?

Vurdering:

Samkommune har vist seg som en velegnet måte å organisere et tett og forpliktende interkommunalt samarbeid på. Det er svært gledelig at departementet nå har tatt initiativ til å

lovfeste modellen og administrasjonssjefen støtter langt på vei departementets vurderinger i høringsnotatet av 26.04.2010.

Argumentet for å ikke fremme samkommunemodellen i 2006 var at det var lite erfaring med modellen. Når det trolig nå går mot lovfesting er det grunn til å tro at departementet vil legge betydelig vekt på uttalelsene fra Nord-Trøndelag som har de to første samkommunene i landet.

Administrasjonssjefen har i sin tidligere høringsuttalelse av 19.10.2009 uttalt seg om følgende:

- Kravet om 2/3 flertall for å gå inn i en samkommune
- Spørsmål om en skal kunne delta i flere samkommuner
- Spørsmål om samkommunen skal kunne opptre som vertskommune
- Kravet til minsteinnhold i samarbeidsavtalen/grunnnavtalen
- Begrensninger på låneopptak
- Spørsmål om den enkelte deltakerkommune skal kunne instruere samkommunestyret og evt overprøve vedtak i samkommunen

I foreliggende høringsrunde ønsker departementet særlig uttalelse på følgende tre punkter:

- Bør det åpnes for samkommuner der både kommuner og fylkeskommuner er deltakere?
- Bør det stilles et særlig krav til kommunenes vedtak om å delta i en samkommune?
- Bør åpnes for at en samkommune kan eie aksjeselskaper, interkommunale selskaper mv?

Bør det åpnes for samkommuner der både kommuner og fylkeskommuner er deltakere?

Det er en viktig forutsetning i høringsnotatet for samkommunen at deltakerkommunene må legge inn samme tjenester i art og omfang. Begrunnelsen for dette er at det kan være problematisk at en kommune som har unnlatt å legge oppgave x inn i samkommunen, skal kunne være med å bestemme hvordan samkommunen skal løse oppgave x på vegne av de andre kommunene i samkommunen. Om kommuneloven generelt skulle åpne for en samkommune mellom kommuner og fylkeskommuner, vil jo nettopp kommunene være med å beslutte hvordan fylkeskommunen skal løse sine lovpålagte oppgaver og omvendt. Fylkene og kommunene har ulike arbeidsoppgaver, en sammenblanding vil kunne bli forvirrende og uoversiktlig. Et forsøk med samarbeid mellom kommune og fylke kan være egnet på enkelte saksområder – for eksempel innenfor opplæring og samferdsel -, men da vil vertskommunemodellen være en mer aktuell samarbeidsform.

ISK ønsker ikke å åpne for en samkommunemodell der både kommuner og fylkeskommuner er deltakere.

Bør det stilles et særlig krav til kommunenes vedtak om å delta i en samkommune?

Deltakelse i en samkommune er et strategisk valg som bør stå seg over tid. Det er derfor gode argumenter for å kreve 2/3 flertall. Vi er likevel betenkt over at et mindretall skal kunne blokkere et flertall og tillater oss å foreslå at det kan innføres et utsettende veto, slik at det ved andre gangs behandling er tilstrekkelig med alminnelig flertall.

Bør åpnes for at en samkommune kan eie aksjeselskaper, interkommunale selskaper mv?

Mange av de oppgavene som deltakerkommunene kan velge å legge til samkommunen kan være av drifts- og forretningsmessig karakter, av den grunn kan være hensiktsmessig at samkommunen kan eie selskaper sammen med private eller staten for å løse disse oppgavene. Hensynet bak samkommunemodellen og de demokratiske betenkelighetene med eierskap i aksjeselskap m.v. taler på den andre siden imot en slik løsning.

ISK ønsker ikke å utelukke en ordning som åpner for eierskap i aksjeselskap, interkommunale selskaper m.v.. På enkelte områder kan det være hensiktsmessig med en slik løsning, for eksempel i forbindelse med oppfølging av samhandlingsreformen. ISK ønsker ingen generell ordning for dette i kommuneloven, men at det åpnes for det i enkelte særlover.

ISK sine erfaringer med samkommunesamarbeid

Levanger kommune og Verdal kommune har gode erfaringer med interkommunalt samarbeid etter samkommunemodellen siden 2004. Forsøket med ISK har gitt betydelige økonomiske besparelser uten at det har gått ut over kvaliteten på de tjenestene som samkommunen har ansvaret for, snarere tvert imot. Tidligere i forsøksperioden hadde ISK ingen formelt ansatte, men fra den 01.07.2010 tok ISK over arbeidsgiveransvaret for alle arbeidstakerne i samkommunen, dette for å tilfredsstille det foreslåtte lovforslaget som nå ligger ute på høring. Fra denne datoen ble ISK en selvstendig juridisk enhet med egne ansatte. Prosessen med overføring av arbeidsgiveransvaret ble gjort i tett samarbeid med fagforeningene i Verdal og Levanger kommuner. En prosess administrasjonssjefen vil anføre gikk smertefritt. Ingen av de berørte arbeidstakerne motsatte seg overføringen til ISK.

I forhold til annet interkommunalt samarbeid har samkommunemodellen den store fordel at den ledes av et felles folkevalgt styre og at organiseringen dermed blir som i kommunene forøvrig. Samkommunen er etter vår erfaring særdeles egnet til styring av et omfattende interkommunalt samarbeid, noe kommuneloven ikke har gode nok samarbeidsformer for i dag.

Hvis det er grunnlag for omfattende samarbeid over kommunegrensene kan det selvsagt argumenteres for at sammenslåing er det riktige alternativet. Levanger og Verdal kommuner har ikke pr. dato politisk ønske om å slå seg sammen. Et argument mot samkommune på grunnlag av at sammenslåing er det riktige blir derfor noe fjernt da det verken sentralt eller lokalt er politisk vilje til å slå sammen kommuner i Norge. Derimot tror vi at mange kommuner er villige til å innlede omfattende samarbeid gjennom en samkommune, der deltakerkommunene fortsatt består som selvstendige kommuner.

Samkommunen gir store økonomiske besparelser for deltakerkommunene, og modellen gir økt makt og innflytelse til politikerne sammenliknet med alternative samarbeidsformer.

Flere lover og forskrifter åpner for og oppfordrer til interkommunal samhandling uten at lovgiver har etablert en modell som muliggjør et omfattende kommunalt samarbeid om kommunens kjerneoppgaver, herunder innbyggerrettet tjenesteyting og myndighetsutøvelse. Et eksempel er forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesenet (FOR 2002-06-26 nr 729) hvor kommunene oppfordres til å søke samarbeid med andre kommuner for best mulig å utnytte samlet kompetanse i regionen.

Et lovverk som oppfordrer til samarbeid på flere ulike sektorer bør også ha en samarbeidsmodell som muliggjør et slikt samarbeid. Samkommunen er nettopp en slik modell som vil imøtekomme lovgivers ønske om et bredt kommunesamarbeid på kommunens kjerneoppgaver.

ISK har erfart at mange av de utfordringene kommunene står ovenfor i dag kan løses gjennom en samkommunemodell. Kompetanseutfordringen er løst gjennom at samkommunen gir større fagenheter noe som igjen tiltrekker seg kompetent personell. Gjennom å tiltrekke seg kompetent personell står ISK bedre rustet til å løse de lovpålagte oppgavene som er pålagt kommunene. Dette er særlig aktuelt med sikte på den nært forestående samhandlingsreformen m.v..

En viktig forutsetning for etableringen av ISK var at Levanger og Verdal kommuner fortsatt ville bestå som to selvstendige kommuner hvor lokaldemokratiet ble opprettholdt. Samkommunemodellen ivaretok denne forutsetningen. I tillegg fikk innbyggerne og kommunen bedre tjenester samt oppnådde økonomiske besparelser.

Administrasjonssjefen ønsker på bakgrunn av den positive erfaringen med samkommunesamarbeidet mellom Levanger og Verdal kommuner at samkommunen lovfestes som ny modell for interkommunalt samarbeid i kommuneloven.